

BTG-P.2018/61

- Westeinde t.o. nr. 17 Waarder
- MEMO: Beantwoording vragen & aanvullingen OMDH

Bui-TeGewoon | groenprojecten
Schaapjeszijde 4
2935 CK Ouderkerk aan den IJssel
Tel. 06 – 10301196
Mail. Info@bui-tegewoon.nl
www.bui-tegewoon.nl

Aanleiding

In juni 2018 is in opdracht van Verstoep BV te Schoonhoven een QuickScan wet Natuurbescherming uitgevoerd voor de locatie Westeinde t.o. nummer 17 te Waarder (Terlouw R.J.S. 2018-RAPP.BTG 2018/30).

In reactie op deze QuickScan heeft Omgevingsdienst Midden-Holland op 09 november 2018 een ROM beoordeling uitgebracht en aanvullende informatie gevraagd. Het betreft haar document met kenmerk 2018259487.

De onderhavige memo geeft een nadere toelichting, aanvullend verzamelde informatie en uitbreiding van de mitigerende maatregelen zoals verzocht in de beoordeling door de omgevingsdienst.

Reactie Omgevingsdienst.

De samenvatting van de beoordeling van de omgevingsdienst op de geleverde QuickScan wet Natuurbescherming luidt als volgt:

ROM advies aan gemeente

Bij de uitvoering van het plan moet rekening worden gehouden met in het onderzoek opgenomen maatregelen betreffende algemeen voorkomende beschermde soorten en de vogelsoort boerenzwaluw. Daarnaast is de onderbouwing op een aantal soort(categorieën) nog niet volledig. Dit dient te worden aangevuld voor vogels als huismus en steenuil, rugstreeppad, ringslang, poldervissen, waterspitsmuis, paarverblijfplaatsen van vleermuizen en boerenzwaluw.

De kenmerken van het Westeinde in Waarder, als bouwlint dat geschikt is voor cultuurvolgers als zwaluwen, mussen, uilen en vleermuizen, komt duidelijk uit de tekst naar voren. Aangevuld met de landschapselementen van de knotbomen, watergangen en geriefbosje en de uitgevoerde activiteiten in het verleden met het houden van paarden, zijn er wel degelijk omstandigheden die beschermde soorten kunnen aantrekken. Hoewel het onderzoek veel informatie geeft, kan het wel nog scherper worden geformuleerd om de getrokken conclusies beter te onderbouwen. Het risico is niet groot, maar volledig uitsluiten van het voorkomen van een strikt beschermde soort is nog niet mogelijk.

Detail vragen en opmerkingen die hier aan ten grondslag liggen zijn onderstaand één op één overgenomen uit de beoordeling en aansluitend beantwoord dan wel zijn de resultaten van aanvullend onderzoek toegevoegd.

Beoordeling Quickscan OMDH

1. Algemeen: de onderbouwing voor het onderdeel gebiedsbescherming en houtopstanden is op orde. Het is goed te zien dat er ook over de provinciegrens is gekeken.
 - *Geen aanvulling/beantwoording noodzakelijk*
2. Algemeen: vanwege het uitgangspunt dat niet in water zou worden gegraven is weinig aandacht uitgegaan naar vissoorten. Dit dient nog wel nader aangevuld te worden, als blijkt dat er wel poldervissen kunnen worden geschaad als de sloot wel verbreed dient te worden.
 - *Algemene vissoorten waaronder de tot voor kort zwaarder beschermde kleine modderkruiper kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Er is geen dempen van watergangen voorzien. Mogelijk worden er enkele watergangen verbreed, dit is als indicatief opgenomen in de ontwikkeling schets. Toegevoegd wordt in de aangepaste samenvattende tabel dat bij het verbreden van watergangen vooraf verstoring in de richting van een open watergang dient plaats te vinden voorafgaand aan elke werkhervatting.*

3. Bladzijde 7 beschrijving activiteiten en verder in de tekst: er wordt aangegeven en dat er natuurvriendelijke oevers worden aangelegd en dat er een sloot wordt verbreed. Verderop wordt gesteld dat er geen werkzaamheden aan de watergangen zullen optreden (bladzijde 13). Dit is tegenstrijdig met elkaar. Voor de duidelijkheid wordt geadviseerd uit te gaan van een worst case scenario, waarbij wel werkzaamheden aan de watergangen en oevers plaatsvinden en of dit gevolgen kan hebben voor mogelijk voorkomende soorten.
 - *Conclusie van tegenstrijdigheid is terecht. In de ontwikkel schets is verbreding van de watergangen indicatief als inpassing opgenomen. Uit het gesprek met de initiatiefnemer is naar voren gekomen dat dit nog niet vaststaat. Zoals bij opmerking 2. Verwoord zal een mitigerende maatregel worden opgenomen in de samenvattende tabel indien werkzaamheden aan de watergangen plaatsvinden.*

4. Bladzijde 11 foto's en verder bij vleermuizen: er wordt in de tekst niet ingegaan op de ventilatiekanalen van de stalbouw die zal worden gesloopt. Uit de foto's blijkt niet dat daar nog donkere schuilplekken onder kunnen zitten of niet waar vleermuizen hun (paar) verblijf in kunnen hebben. Dit dient nog nader onderbouwd/uitgesloten te worden.
 - *De ventilatiekanalen zijn op 28 november 2018 nader beoordeeld. Er zijn ook in en rond de ventilatiekanalen geen geschikte ruimte aanwezig die als winterverblijf kunnen dienen op basis van het aspect onvoldoende vorstvrij. In de kraam en paartijd zijn de ventilatiekokers eveneens als ongeschikt beoordeeld op basis van aanwezigheid van een gladde wand (PVC) en het ontbreken plaatsen waar de dieren kunnen hangen/ tussen kunnen kruipen.*

5. Bladzijde 16/17 bij habitat/vogels: er ontbreekt nog een beschrijving of ondanks het ontbreken van nesten het perceel wel onderdeel kan zijn van het functioneel leefgebied van huismus en/of steenuil. Gezien het feit dat steenuil vaak eerder dan de zangvogels broedt kan dit gevolgen hebben voor mogelijke verstoring tijdens broedseizoen. Het aanwezige zand uit de paardenbak kan voor de huismus in de omgeving van groot belang zijn om hun zandbaden te nemen. Dit dient nog te worden aangevuld en mogelijke effecten dienen te worden uitgewerkt. Mogelijk zijn nog maatregelen nodig om functies in de nieuwe situatie te behouden.
 - *Na aanleiding van uw opmerking hebben wij de veldkaarten van 22 mei 2018 gecheckt op aantekeningen omtrent de huismus. Tijdens dit bezoek is door ons één zingende huismus geregistreerd (Groendijck 45) op een afstand van circa 500 meter van de projectlocatie. In de directe omgeving zijn verder geen huismussen vastgesteld.*
 - *Op 28 november heeft een aanvullend habitat verkenning plaatsgevonden. Hierbij zijn wederom geen waarnemingen van huismussen in de directe omgeving van de projectlocatie waargenomen. Geconcludeerd is de omgeving voldoende mogelijkheden biedt voor het schuilen, zonnen en foerageren van huismussen. De projectlocatie zelf wordt vanuit deze aspecten als minder geschikt beoordeeld. De enige mogelijke functie van de projectlocatie in relatie tot de soort huismus betreft de beschikbaarheid van open zandige bodem die voor zand- en stofbaden kan worden benut. Op basis van de totaal beoordeling wordt gebruik van de locatie door huismussen als niet waarschijnlijk beoordeeld. In relatie tot de functie van de projectlocatie voor de duurzame staat van instandhouding van de huismus wordt eveneens geen effect verwacht, op basis van de afwezigheid in de directe omgeving en het ontbreken van overige habitat kenmerken.*
 - *De steenuil is in de periode 01 januari 2010 – 01 april 2018 eenmaal waargenomen aan het Westeinde van Waarder (16/09-2014). Op basis van het ontbreken van verdere waarnemingen en de datum van de waarneming wordt dit geïnterpreteerd als een waarschijnlijk migrerende vogel. Van een vaste verblijfplaats op territorium zijn geen aanwijzingen. Tijdens het bezoek van 22 mei 2018 zijn alle knotbomen op de projectlocatie beoordeeld en heeft een omgevingsbezoek plaatsgevonden. Hierbij is de soort steenuil niet waar genomen. Van de beoordeelde knotwilgen hebben 12 exemplaren holten die geschikt zijn voor broedende vogels. Enkele van de aangetroffen holten bieden voldoende grote holten om de steenuil een nestplaats te bieden.*

In beginsel kan de soort, mede op basis van omgevingshabitat niet worden uitgesloten. De soort wordt echter op basis van het recente voorkomen niet verwacht. De opgenomen mitigerende maatregel "uitvoeren broedvogelcheck voorafgaand aan werkzaamheden" moet aantasting van een eventueel broedgeval van de steenuil voorkomen.

6. Bladzijde 16/17 bij amfibieën: er ontbreekt nog een nadere onderbouwing dat rugstreeppad gebruik maakt of kan gaan maken van het plangebied. Gezien meerdere bouwontwikkelingen in en om Waarder in de afgelopen tijd (o.a. Maximalocatie / Groendijk-Oost) is het mogelijk dat jonge padden het bouwterrein aan het Westeinde kunnen koloniseren. Het is nog niet duidelijk genoeg of er geen actieve maatregelen nodig zijn om het koloniseren te voorkomen met schermen.
 - *De opmerking wordt terecht gemaakt. De zandondergrond van de voormalige paardenbak is weliswaar dun, maar kan habitat voor ingravende rugstreeppadden voor winterrust bieden. In een tweetal kilometerhokken ten noorden van de projectlocatie is de rugstreeppad ook daadwerkelijk aangetroffen (BRON: waarneming.nl). Indien verwijderen van de zandige bodem wordt uitgevoerd dient dit buiten de overwinteringsperiode plaats te vinden of de zandige bodem dient door middel van een amfibieënscherm in het najaar (vanaf begin oktober) ontoegankelijk te zijn gemaakt voor amfibieën. Dit aspect zal als mitigerende maatregel worden opgenomen in de hernieuwde en als bijlage toegevoegd maatregelen tabel.*
7. Bladzijde 16/18 bij landzoogdieren ontbreekt nog een goede onderbouwing waarop waterspitsmuis (zie provinciale zoogdieratlas te vinden via www.zoogdierverseniging.nl/ www.zwgzh.nl/) wordt aangetroffen. Kan habitat van deze soort voor het plangebied worden uitgesloten? Te meer omdat het plan is aanwezige sloten te verbreden en een natuurvriendelijke oever aan te leggen.
 - *De projectlocatie is als een ongeschikte habitat voor de soort waterspitsmuis beoordeeld. Dit is gebaseerd op de geringe doorzicht van het water (oogjager) en de als ongeschikt beoordeelde oevervegetaties. Mogelijk dat het geriefbosje een rol kan spelen bij de migratie van de soort, echter ook deze situatie wordt als marginaal beoordeeld. Op basis van de verspreiding van de soort waterspitsmuis die in de afgelopen jaren alleen is aangetroffen op geruime afstand ten westen van de projectlocatie (Reeuwijkse plassen en Enkele Wiericke) wordt aantasting van de soort als niet van toepassing beoordeeld.*
8. Bladzijde 16/18 bij reptielen ontbreekt nog een goede beschrijving dat de ringslang ook niet in het aanwezige geriefbosje mogelijk wel geschikt habitat kan vinden. Dit dient nog te worden aangevuld.
 - *De projectlocatie is ongeschikt als habitat voor de ringslang op basis van onvoldoende dekking biedende vegetaties en ongeschikte watergangen om te foerageren. Het geriefbosje kan als winterverblijfplaats foerageren (holle ruimten onder elzen stoven), maar wordt niet beïnvloed tijdens de voorgenomen ontwikkeling. Waarnemingen van de ringslang zijn niet in de directe omgeving gedaan. De meest nabije waarnemingen zijn gedaan bij de Enkele Wiericke, circa 1500 meter westelijk.*
9. Bij de conclusie (bladzijde 19) wordt gesteld dat boerenzwaluw voldoende alternatieve locaties rondom het plangebied kan vinden. Dat is in een tijdelijke situatie prima, maar het blijft vaag of in de opgeleverde situatie de soort kan terugkeren in het plangebied. Dit dient duidelijker vermeld te worden. De boerenzwaluw is een soort met licht afnemende trend. Het is daarom niet alleen nodig om in tijdelijke plekken te voorzien, maar ook in permanente vervangende plekken in de nieuwbouw. Aangeraden wordt de aanbevelingen voor de nieuwbouw concreter op te nemen.
 - *De aanbeveling om vervangende nestlocaties, bijvoorbeeld in de vorm van het aanbrengen van kunstmatige nestkommen op donkere locaties in de nok van het bijgebouw is toegevoegd aan de samenvattende tabel.*

10. Aanbevolen wordt ook voor de witte kwikstaart een voorziening te treffen in de nieuwe situatie, hoewel dit niet verplicht is. Het past wel in het toepassen van de zorgplicht.
- Opmerking is meegenomen in de advies tabel. Voorgesteld wordt een nestkast van het type vliegenvanger kast (die ook door roodborst/winterkoning/roodstaart en witte kwikstaart kan worden benut) op een hiervoor geschikte locatie aan te brengen.

Aangepaste samenvattende tabel

		<p align="center">Samenvattende tabel QuickScan Wet Natuurbescherming Project : Westeinde t.o. nr. 17 Waarder Versie 2. dd 12 december 2018 met aanpassingen n.a.v. vragen OMDH</p>				
Soortgroep (beschermde soorten)		Habitat geschikt	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing	Opmerkingen
Vaatplanten	- algemeen	Nee	Nee	Nee	Nee	
	- muurvegetaties	Nee	Nee	Nee	Nee	
Mossen & korstmossen		N.v.t.	N.v.t.	Nee	Nee	
Broedvogels	- algemeen	Ja	ja	Nee	Nee	<p>-ja, er zijn nesten aangetroffen. Met sloop dient te worden gewacht tot nesten zijn uitgevlogen.</p> <p>- Voer voorafgaand aan start van het werk een broedvogelcheck uit;</p> <p>- Voorkom dat opgeworpen grond en zandhopen tijdens de bouw broedhabitat voor oeverwaluven vormen;</p> <p>Plaats een nestkast van het type vliegenvanger kast aan op een geschikte locatie als vervangend e nestlocatie voor de witte kwikstaart</p>
	- jaarrond beschermd	Ja	Ja	Nee	Nee	<p>De aangetroffen soort is de boerenwaluw die wordt gerekend onder categorie 5. Op basis van een omgevingskartering is bepaald dat er voldoende alternatieve locaties en mogelijkheden in een straal van circa 550 meter aanwezig zijn.</p> <p>Breng in het bijgebouw nestkommen voor de boerenwaluw aan en zorg dat deze kunnen worden bereikt;</p>

Vleermuizen	- vliegroute	Nee	Nee	Nee	Nee	*] Voorkom uitstralen van bouwplaats verlichting ;
	-					
	- foerageergebied	Mogelijk	Mogelijk	Nee	Nee	
	- kraamverblijven	Nee	Nee	Nee	Nee	
	- winterverblijven	Nee	Nee	Nee	Nee	
Grondgebonden zoogdieren	Nee	Nee	Nee	Nee		
Reptielen	Nee	Nee	Nee	Nee		
Vissen	Mogelijk	Mogelijk	Nee	Nee	Indien wordt besloten om watergangen te verruimen dient te worden gewerkt bij een watertemperatuur > 4° C. Tevens dient bij elke werkhervatting de waterzone dicht tegen de oever ruim te worden verstoord door met een net te verjagen in de richting van een open slooteinde.	
Amfibieën	Mogelijk	Mogelijk	Nee	Nee	Zand- & Grondhopen beschermen tegen intreden van amfibieëndoer toepassen van een amfibieën scherm in de periode oktober-maart of verwijderen buiten het overwinteringsseizoen. Ontgraving met stagnerend water niet beïnvloeden tijdens voortplantingsperiode (februari – mei)	
Vlinders & libellen	N.v.t.	N.v.t.	Nee	Nee		
Overige ongewervelden	N.v.t.	N.v.t.	Nee	Nee		

Algemene zorgplicht Wnb

Algemene zorgplicht flora & fauna	Ja	Algemene zorgplicht voor flora en fauna geldt voor alle in het wild levende planten en dieren in Nederland (art 1.11 Wnb). Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient dan ook steeds rekening te worden gehouden met flora en fauna. Bij aantreffen van dieren dienen deze voorzichtig buiten de projectlocatie op een geschikte plaats te worden gebracht. Bij twijfel dient ecologisch advies te worden ingewonnen. Geadviseerd wordt relevante genoemde maatregelen onder de paragraaf algemene zorgplicht toe te passen.
-----------------------------------	----	--

Gebiedsbescherming	Afstand tot	Ingrep verstarend	Vergunning plichtig	Opmerkingen
Natura 2000	2850 m	Nee	Nee	
Programmatische aanpak Stikstof (PAS)	N.v.t.	n.v.t.	Nee	
Natuur Netwerk Nederland	2270 m	Nee	Nee	
Leefgebied open grasland	1240 m	Nee	Nee	

Overige relevante zaken

N.v.t.
